

Zpráva z konference ECER 2011 Urban Education

Evropská asociace pedagogického výzkumu (EERA) pořádala ve dnech 12.–16. září výroční Evropskou konferenci o pedagogickém výzkumu (*European Conference of Educational Research – ECER*), přičemž tento rok ji hostila berlínská Freie Universität. Byla věnována tématu “*Urban Education*” – urbánní vzdělávání. Města byla vždy centrem vzdělanosti a změny ve vzdělávání rozpoutané sociálními změnami byly v městech nejpatrnější. Co více, města pomáhají upozornit na problematiku vzdělávání a zařadit ji do politické agendy a prosazovat nové iniciativy neformálního vzdělávání. Toto téma konference reflektovaly především plenární referáty, panelové diskuse a sympozia.

Hlavní konferenci předcházela prekonference (*Emerging Researchers' Conference*), které se zúčastnili především doktorandi se svými prezentacemi projektů disertačních prací a jejich průběžnými výsledky, které představili nejen v příspěvcích v jednotlivých sekcích, ale i ve dvou posterových sekcích. Vedle příspěvků v sekcích zazněly i dva hlavní referáty a proběhly dva workshopy. V prvním plenárním referátu *Propojení mezinárodního výzkumu sociálních prací s komparativními urbánními studii: tradice a vyhlídky* [*Linking Transnational Social Work Research with Comparative Urban Studies: Traditions and Prospects*] Phillip Sanderman představil vývoj urbánních studií v kontextu výzkumu sociálních prací. Ve druhém referátu *Rituály ve vzdělávání: Berlínská studie o rituálech a gestech* [*Rituals in Education: The Berlin Study on Rituals and Gestures*] se Christoph Wulff zamýšlel nad rolí rituálů ve vývoji sociální dimenze v lidských životech v soudobé společnosti. Zaměřil se na důležitost a význam rituálů během učení a dalších edukačních procesů dětí a adolescentů především ve čtyřech oblastech socializace: dětská kultura a kultura mládeže, rodina, škola a média.

Cílem workshopů bylo poradit doktorandům, jak nejlépe prezentovat výsledky svých výzkumů disertačních prací. Autoři nejen představili jednotlivá témata, ale snažili se přinutit doktorandy k přemýšlení a diskusi o vlastní práci. V rámci workshopu *Jak zviditelnit myšlení v disertačních pracích* [*Making Thinking Visible in Doctoral Theses*] S. Leshem a E. V. Trafford navrhli strategie, které použít, aby v textu disertační práce byly patrné způsoby přemýšlení o daném tématu. Dále upozornili na nejběžnější otázky, které pokládají zkoušející při obhajobách disertačních prací. Druhý workshop *Psaní pro publikování v European Educational Research Journal* [*Writing for publication in the European Educational Research Journal*] byl věnován

134 evropské dimenzi ve vzdělávání, o které pojednává časopis *European Educational Research Journal*. M. Lan a E. Keiner představili způsoby, jak výzkumy disertačních prací zasadit do evropského kontextu. Ani na prekonferenci nechybělo tradiční vyhlášení nejlepšího příspěvku a nejlepšího posteru.

V rámci hlavní konference zazněly tři plenární referáty a dvě panelové diskuse. Saskia Sassen ve svém referátu *Město: jeho návrat jako pohled do větších ekonomických a technologických dějin* [*The city: Its Return as a Lens into Larger Economic and Technological Histories*] zpochybnila město jako heuristické místo, vždy produkující vědomost sebe přesahující. Připustila však, že pouze ve městě se střetávají trendy, ať ekonomické, sociální, technologické nebo kulturní, které lze najít mimo město pouze odděleně. J. Dronkers, R. van der Velden a A. Dunne si pokládali otázku ve stejnojmenném referátu *Proč děti imigrantů jsou na tom lépe v určitých typech vzdělávacích systému než v jiných?* [*Why Immigrants Students are better off in certain types of educational systems or schools than in others?*]. Jednotlivé vzdělávací systémy nelze označit jednoznačně za dobré či špatné, ale liší se charakterem dopadu na děti jednotlivých etnik. Děti imigrantů pocházejících z islámských zemí mají horší školní výsledky než děti imigrantů ostatních etnik, přičemž důležitým prvkem, který má vliv na úspěšnost dětí imigrantů, je typ školy, kterou navštěvují. Podobným tématem se v dalším plenárním referátu zabývala Elisabet Ohrn – *Městské vzdělávání a segregace: Odezva mladých lidí* [*Urban Education and Segregation: Responses from Young People*]. Město znamená pro mladé lidi možnost získat vyšší vzdělání, ale zároveň také větší majetkové rozdíly a následně pro některé mladé lidi chudobu a marginalizaci. Problémem vzdělání ve městech je občasná segregace skupin s nižším příjmem a jejich shromažďování na okrajích města. Mladí lidé na takovou situaci reagují rozdílně: odmítnutím dalšího vzdělání, ale i sjednocením kolektivu.

V panelové diskusi s názvem *Výzkum ve vzdělání a užitečné vědění – produkce, rozšiřování, přijímání, implementace* [*Education Research and Useful Knowledge – Production, Dissemination, Reception, Implementation*] M. H. Hoveid, P. Landri a P. Stanat diskutovali o odpovědi na otázku, co je užitečné vědění. Každý z přednášejících pojal téma jiným způsobem. Zatímco se Hoveid zaměřila spíše na filozofickou stránku otázky, Stanat prosazovala větší kvalitu výzkumů a i jejich prezentací v odborné literatuře a Landri se zamýšlel nad rozdílnými přístupy jednotlivých výzkumníků.

Jednání v sekcích bylo tradičně rozděleno do 27 sekcí, které se zaměřily na různá témata pedagogického výzkumu, jako je například odborné vzdělávání, další vzdělávání učitelů, kurikulum, inkluzivní vzdělávání, vzdělávání dětí z rizikových skupin, výpočetní technika ve vzdělávání, filozofie vzdělávání, didaktika, etnografický výzkum, hodnocení žáků, sociální spravedlnost ve vzdělávání, vzdělávací politika, práva dítěte, management apod.

Konference se také těšila hojně účasti českých odborníků především z Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Masarykovy univerzity v Brně, Univerzity v Hradci Králové a Univerzity Palackého v Olomouci. Mimo jiné se prekonference

Emerging Researchers' Conference zúčastnili i čeští doktorandi ze zmiňovaných univerzit, kteří svými příspěvky prezentovali témata disertačních prací.

Vlastní konference byla doprovázena bohatým kulturním programem. Účastníci měli možnost navštívit výstavu Urban Art, výstavu vydavatelů časopisů a knih či si prohlédnout Berlín v rámci jedné z organizovaných prohlídek. Součástí programu hlavní konference byly i dva společenské večery.

V roce 2012 se výroční konference Evropské asociace pedagogického výzkumu bude konat ve městě Cádiz ve Španělsku. Další informace o berlínské i připravované konferenci lze získat na webových stránkách www.eera-ecer.eu/ecer/.

Kateřina Novotná, Markéta Holubová
kat.kubalova@gmail.com, holubovamarket@seznam.cz